

V - 10

DISTRICT COMMON EXAMINATION BOARD

ప్రీ ఫ్లైనల్ - 1 - పరీక్షలు - ఫిబ్రవరి - 2015

సాంఘిక శాస్త్రం - పేపర్ - 1

(తెలుగు మీడియం)

పార్ట్ - ఎ

తరగతి : 10 వ

(మార్కులు : 35)

సమయం : 2 గం||

SECTION - I (Marks : 10)

- సూచనలు : 1. ఈ క్రింది వానిలో ప్రతి గ్రూపు నుండి రెండింటికి తక్కువ కాకుండా ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.
2. ప్రతి ప్రశ్నకు రెండు మార్కులు.

www.sciencesir.blogspot.com
Ph : 9396437989

Group - A

1. పశ్చిమాన ఉన్న గుజరాత్ లో కంటే ఆరుణాచల్ ప్రదేశ్ లో సూర్యోదయం రెండు గంటలకు ముందు అవుతుంది కాని గడియారాలు ఒకే సమయం చూపిస్తాయి ఎందుకని ?
2. గృహ అవసరాలకు 5% నీటిని ఉపయోగిస్తున్నారు. అయినా కానీ జనాభాలో ఎక్కువ మందికి నీళ్ళు అందటం లేదు. దీని గురించి చర్చించండి ?
3. ఈ క్రింది పట్టికను పరిశీలించి ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

ప్రాంతం	హర్యానా	పంజాబ్	ఆంధ్రప్రదేశ్	కేరళ	అమెరికా
లింగ నిష్పత్తి	870	880	970	1040	1050

ప్రతి 1000 మంది పురుషులకు

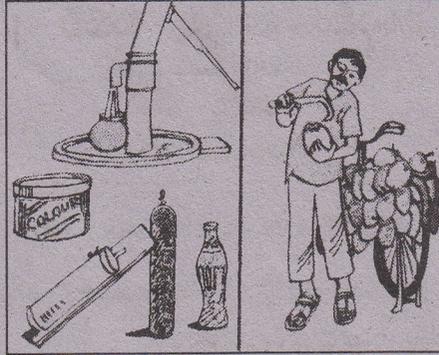
- a) ఏ రాష్ట్రంలో లింగ నిష్పత్తి మెరుగ్గా ఉంది ?
  - b) ఏ రాష్ట్రంలో లింగ నిష్పత్తి తక్కువగా ఉంది ?
4. విమానాశ్రయ నగరం అంటే ఏమిటి ? దాని నిర్మాణ స్వరూపం అంటే ఏమిటి ?

Group - B

5. అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా మారటానికి మీకు గల ఆలోచన ప్రకారం భారతదేశం ఏం చెయ్యాలో లేదా ఏం సాధించాలో ఒక పేరా రాయండి.

[Turn Over

6. ఈ చిత్రానికి ఒక ఊహాత్మక వ్యాఖ్య రాయండి. ఇది ప్రపంచీకరణ గురించి ఏమి చెబుతుంది ?

7. ఆహారోత్పత్తి పెరగటానికి, ఆహారభద్రతకు మధ్యగల సంబంధాన్ని వివరించండి.
8. ఈ క్రింది పేరా చదివి సమాధానం రాయండి.

విద్యుత్ డీజిల్ మోటార్లతో భూగర్భజలాలు తోడటం మొదలైన తర్వాత అవి కొన్ని వందల అడుగుల లోతుకి వెళ్ళిపోయాయి. లోపలి నుంచి తోడుకోటానికి ముందుగా నీళ్ళు లోపలికి ఇంకాలి కదా. దీనినే భూగర్భజలాల పునరుద్ధరణ అంటారు. భూమి లోపలి మట్టి రాళ్ళు గుండా భూగర్భజలాలు ప్రవహిస్తాయి. లోపలికి ఇంకే నీటికంటే తోడే నీళ్ళు ఎక్కువైతే కొంతకాలానికి తోడటానికి నీళ్ళు ఉండవన్నది తేలికగా అర్థం చేసుకోవచ్చు.

- a) పునరుద్ధరణ అంటే ఏమిటి ?
- b) పునరుద్ధరణకు కొన్ని మార్గాలు సూచించండి.

SECTION - II (Marks : 4)

సూచన : ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా నాలుగు ప్రశ్నలకు ఒకటి లేదా రెండు వాక్యాలలో సమాధానాలు వ్రాయండి.

9. జడపిన్ను వంపు ప్రత్యేకత ఏమిటి ?
10. ఆక్షరాస్యతా రేటు అనగా నేమి ?
11. ఎంబసీలను ఎందుకు ఏర్పాటు చేస్తారు ?
12. భారతదేశం యొక్క తలసరి ఆదాయం ఎంత ?
13. స్థూల జాతీయోత్పత్తి అనగా నేమి ?
14. ఏ అధికరణ ప్రకారం ప్రజలకు కాలుష్య రహిత పర్యావరణంలో నివసించే హక్కు ఉంది ?

SECTION - III (Marks : 16)

- సూచనలు : 1. ప్రతి గ్రూపు నుండి రెండింటికి తక్కువ కాకుండా ఏవైనా నాలుగు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.
2. ప్రతి ప్రశ్నకు 4 మార్కులు.

Group - A

15. భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత జనాభా వేగంగా పెరగటానికి కారణాలు ఏమై ఉండవచ్చు.
16. భూగోళం వేడెక్కటంలో శీతోష్ణస్థితిలో మార్పులు ఏ విధంగా కారణమవుతాయి ? భూగోళం వేడెక్కడాన్ని తగ్గించటానికి కొన్ని చర్యలు సూచించండి.
17. విశాఖ పట్టణంలోని జనాభా మార్పును పరిశీలించండి పట్టిక క్రింద నివ్వబడిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

సంవత్సరం	జనాభా	మార్పుశాతంలో
1901	40,892	—
1911	43,414	+ 6.20 %
1921	44,711	+ 3.00 %
1931	57,303	+ 28.20 %
1941	70,243	+ 22.60 %
1951	1,06,042	+ 53.80 %
1961	2,11,190	+ 95.50 %
1971	3,63,467	+ 72.10 %
1981	6,03,630	+ 66.10 %
1991	7,52,031	+ 24.60 %
2001	13,45,958	+ 123.00 %

- 1) పైన ఇచ్చిన జనాభా వివరాలలో అన్ని దశకాల గణాంకాలు ఉన్నాయా ? ఒక వేళ లేకపోతే ఏ దశకం గణాంకాలు ఇక్కడలేవు ?
- 2) ఏ దశకం నుంచి దశకానికి జనాభా పెరుగుదల అత్యధికంగా ఉంది ? 1991-2001
- 3) ఏ దశకం నుంచి ఏ దశకానికి జనాభా పెరుగుదల అతితక్కువగా ఉంది. 1911-1921
- 4) 1901 - 2011 విశాఖ పట్టణం జనాభాకి లైన్ గ్రాఫ్ తయారు చేయండి ? జనాభా సంఖ్యలో ఏ మార్పులను మీరు పరిశీలించారు ?

18. స్థిర నివాసం ఏర్పాటు చేసుకోవటంలో మానవ జీవన శైలి ఎలా మారింది ?

Group - B

19. అబ్బాయిలతో పోలిస్తే అమ్మాయిల చదువుకు తల్లిదండ్రులు తక్కువ ప్రాధాన్యత ఎందుకిస్తారు ? తరగతిలో చర్చించండి ?

20. ఈ క్రింది పేరాను చదివి ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయుము.

ప్రపంచీకరణ వల్ల సేవలు ప్రత్యేకించి ఐ.టి.తో కూడిన సేవలు అందించే కంపెనీలకు కొత్త అవకాశాలు లభించాయి. లండన్లోని కంపెనీకి భారతదేశంలోని కంపెనీ పత్రికను ముద్రించి ఇవ్వటం కాల్ సెంటర్ల నిర్వహణ ఇందుకు కొన్ని ఉదాహరణలు. అంతేకాకుండా డేటా ఎంట్రీ, జమా ఖర్చుల లెక్కలు, పరిపాలనా సంబంధమైన సేవలు, ఇంజనీరింగ్ మొదలైనవి ఇప్పుడు భారతదేశం వంటి దేశాలలో చౌకగా చేసి అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు.

a) భారతదేశ ప్రజలు పోటీ వల్ల ఏ విధంగా లాభపడ్డారు ?

b) మరిన్ని భారతీయ కంపెనీలు బహుళజాతి కంపెనీలుగా ఎదగాలి ?

c) మరిన్ని విదేశీ పెట్టుబడులను ఆకర్షించటానికి ప్రభుత్వాలు ఎందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాయి ?

d) ఆర్థిక మండళ్ళను నెలకొల్పటానికి భారతదేశంలోని కొంతమంది ప్రజలు వ్యతిరేకిస్తున్నారు. వీళ్ళు ఎవరో ఎందుకు వాటిని వ్యతిరేకిస్తున్నారో తెల్పండి ?

21. జలసింధి గ్రామ ప్రజలు తమ ఊరి నుండి తరలి వెళ్ళటాన్ని ఎందుకు తిరస్కరించారు ?

22. భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో వృత్తి వ్యవస్థా నిర్మాణాన్ని వివరించండి.

SECTION - IV (Marks : 5)

23. మీకు ఇచ్చిన భారతదేశ పటం నందు ఈ క్రింది వాటిని గుర్తించండి.

ఎ) 1) నీలగిరి కొండలు

2) సిక్కిం

3) ఇందిరా పాయింట్

4) తెలంగాణ

5) చంబల్

(లేదా)

బి) 1) తుంగభద్ర

2) థార్ ఎడారి

3) సర్కార్ తీరం

4) జార్ఖండ్

5) టిబెట్